למעילה. שאם נהנה מד' מיני קדשי מזבח בשוה פרוטה מעל.
ומצטרפין נמי לכזית לחייב עליהן משום נותר או פיגול
או טמא או (לכזית) לחייב משום מעלה בחוץ: קדשי בדק הבית מצטרפין
זה עם זה למעילה. אבל פגול ונותר וטמא אין בהן משום להכי לא נהגי
בקדשי בדק הבית וקדושת דמים ניתנו:

קדשי מזבח [א]מצטרפין זה עם זה למעילה
[ב]ולחייב עליהם משום פיגול ונותר
וטמא קדשי מזבח [ג]ואחד [ד]קדשי בדק הבית
מצטרפין זה עם זה למעילה: **גמ'** השתא יש
לומר [ה]דקתני אחד קדשי מזבח ואחד קדשי
בדק הבית דהאי קדושת הגוף והאי קדושת
דמים אפ"ה קתני מצטרפין זה עם זה קדשי
מזבח עם קדשי מזבח מיבעיא משום דקתני
עלה לחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא
דקדשי בדק הבית לא [ו]איכא הכי משום הכי
קא פליג ליה [ז]א"ר יוחנן: [ח]מחוורתא אין [ט]חייבין
משום מעילה אלא על קדשי בדק הבית [י]ועולה
בלבד מ"ט דאמר קרא [1]נפש כי תמעול מעל
[יא]מקדשי ה' קדשים המיוחדין לה' יש בהן
מעילה אבל קדשי מזבח אית בהו לכהנים ואית
בהו לבעלים תנן קדשי מזבח מצטרפין זה עם
זה למעילה מדרבנן [יב]קדשי קדשים ששחטן
בדרום מועלים בהן [יג]מדרבנן תנן [יד]הנהנה מן
החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום
כשהיא מתה כיון שנהנה כל שהוא מעל מדרבנן
ומדאורייתא לא והתניא [טו]רבי אומר [2]כל חלב
לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה מדרבנן
והא קרא קא נסיב [טז]ואמר רבי יוחנן קדשים שמתו יצאו
מידי מעילה דבר תורה במאי אילימא בקדשי
בדק הבית אפילו כי מתו נמי לא יהא אלא
דאקדיש אשפה [יז]לבדק הבית לאו [יח]אית בה
מעילה אלא [יט]קדשי מזבח [כ]דאורייתא מי
אית בהו מעילה אלא הכי קא אמרי דבי
רבי ינאי מהאי [כא]קרא קדשי בדק הבית שמעין
מינה קדשי מזבח לא שמעין מינה:
מתני'

קדשי מזבח מצטרפין זה עם [כב]למעילה. אם אכל [טז]כשעה זו
מלי זית ומצטרפין זה עם זה [כג]למעילה. אם אכל [טז]כשעה זו
מלי זית חייב קדשי מזבח וקדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה
למעילה ואם נהנה מלי שיעור מזה ומלי
שיעור מזה מעל: **אחד** קדשי מזבה
ואחד קדשי בדק הבית כו'. שאם נהנה
כמלי זית כשעה [טז]קדשי מזבח וכמלי זית
מכשעה שהוקדשה לבדק הבית מצטרפין:
השתא יש [כד]לומר. קמני מחד קדשי
מזבח ומחד קדשי בדק הבית
מצטרפין כדקתני בסיפא למתני' קדשי
מזבח עם קדשי מזבח מיבעיא ומאי
קמני ריפא למתניתין ות"ק מתמה
מתמה וכי מין לדבר מצניעות בהרבה
מקומות שמוזה בהן בזה הענין בזו ואף
זו י"ל לפניך משום דריפא [טז]מכלל
סיפא היא למחד קדשי מזבח ומחד
קדשי בדק הבית לא שמעת מינה כלל ענין בין
קדשי מזבח עם קדשי בדק הבית בין
קדשי מזבח עם קדשי מזבח בין קדשי
בדק הבית עם קדשי בדק הבית ות"ק
מין זה מיתה לזו אף זו מן היה רוצה
לשנות בזו אף זו ה"ל למיתני בסיפא
קדשי מזבח מצטרפין עם קדשי בדק
הבית: **משום** דקתני **עלה** ולחייב
עליו משום פיגול ונותר וטמא. דבקדשי
בדק הבית לא מיכל שכן מעשה בצפת לפקוע
ליה לבולוס לכלבים, כיון שנהנה
בשוה פרוטה מעל, תנ"ש שלא
מיפטר (לעיל ב:). כל חלב
להי. בקדשים קלים כתיב,
ולהכי כתיב כאן לה' למימרא
דקדשי ה' קריעת ליה לענין
מעילה (חולין קיז. וכנ"ל
כריתות כג:). **יצאו מידי**
מעילה דבר תורה. ללת
קדשי ה' ניעכו, ללת חזו לגבוה,
וקדושא דמים נמי לית בהו,
למין פודין את הקדשים
להאכילם לכלבים (לעיל יב.)
אבל מדרבנן אית בהו מעילה
(לעיל ב.).

תורה אור השלם

1. נֶפֶשׁ כִּי תִמְעֹל מַעַל
וְחָטְאָה בִּשְׁגָגָה מִקָּדְשֵׁי יְיָ
וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ לַיְיָ אַיִל
תָּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ
כֶּסֶף שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
לְאָשָׁם: ויקרא ה טו
2. וְהִקְטִירָם הַכֹּהֵן
הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם אִשֶּׁה לְרֵיחַ
נִיחוֹחַ כָּל חֶלֶב לַיְיָ: ויקרא ג טז

מוסף רש"י

קדשי קדשים ששחטן בדרום. תע"ג דלייז ליאכלו בצפון, ואם נפסלו מן הצפון לו יצאו מקדושתן לגבי מעילה, שהרשה מהן שוה פרוטה מעל (לעיל ב.). כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום. עד שיאכל ממנו, דכיון דקדושה דמים היא לא מעל עד שיאכל מדמיה, כגון שאכל מן הצמר או שחרש בה והכחישה, דכיון דבעלת מום היא קיימא לדמיה וקיל כל שעושה לדמיה מין מועלין בו עד שיאכל ממנו, אבל כל שאינו עומד לדמיה, כגון כוס של זהב של הקדש, כיון שנהנה בו תע"פ שלא מיכרו מעל ובשהיא שוה פרוטה מעל, תע"פ שלא מיפטר (לעיל ב.). כל חלב לה'. בקדשים קלים כתיב, ולהכי כתיב כאן לה' למימרא דקדשי ה' קריעת ליה לענין מעילה (חולין קיז. וכנ"ל כריתות כג:). **יצאו מידי מעילה דבר תורה.** ללת קדשי ה' ניעכו, ללת חזו לגבוה, וקדושא דמים נמי לית בהו, למין פודין את הקדשים להאכילם לכלבים (לעיל יב.) אבל מדרבנן אית בהו מעילה (לעיל ב.).

רבינו גרשום

קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה. אם נהנה משני קדשי מזבח בשוה פרוטה מעל ומצטרפין זה עם זה לכזית: לחייב עליהן משום אוכל פיגול או נותר או טמא. או לחייב למעלה כזית בחוץ: קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה. אבל פיגול ונותר אין בהן דהני לא נהגי בקדשי בדק הבית דקדושת דמים נינהו: וקדשי מזבח וקדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה. אבל לא לדבר אחר כדאמרן משום הכי קא פליג לה למתניתין קדשי מזבה בפני עצמו וקדשי בדק הבית בפני עצמו: אמר ר' יוחנן מחוורתא. הכי קאמר מחוור ומבורר הוא לי שאין חייבין משום מעילה אלא על קדשי בדק הבית בלבד כו': בדרבנן. כלומר מדרבנן הוא דאית בהו מעילה בקדשי מזבח ולא מדאורייתא: הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום. כגון שרכב עליה והכחישה ואמרינן בפרקין דלקמן דבחטאת בעל מום מיירי דקיימא לפדייה שהרי הפסיד את ההקדש שהפחיתה מדמיה וכשהיא מתה כיון שנהנה ממנה אפילו בלא פגם מעל דלא קיימא לפדייה שאין פודין את ההקדש להאכילה לכלבים: מדרבנן נמי מעל. יצאו מעילה דבר תורה משום דכתיב וחטאה בשגגה מקדשי ה' וכיון דמתו לא חזו לה': במאי. קא מיירי עולא אי בקדשי בדק הבית מיירי אפילו כי מתו לא יצאו מידי מעילה: לא יהא אלא דאקדיש אשפה. כלומר כי היכי דאשפה קדשה לדמיה הכי נמי אם מקדישו בהמה לאחר מיתתה לבדק הבית מי לא קדשה לדמיה ואית בה מעילה. אלא פשיטא דבקדשי מזבח מיירי ולאחר מיתה יצאו מידי מעילה מכלל דבחייהן יש בהן מעילה דבר תורה וקשיא לר' יוחנן: אמר לך ר' יוחנן. אין ודאי בקדשי מזבח אית בהו מעילה אבל מהאי קדשי ה' דנפש כי תמעול מעל לה' [לא] שמעינן מיניה אלא קדשי בדק הבית דמיוחדין לה' אלא מקרא אחרינא ילפינן דקדשי מזבח אית בהו מעילה דכתיב ואיש כי יאכל קדש בשגגה ויסף חמישיתו עליו בכל קדש

א) א מיי' פ"ה מהלכות מעילה הלכה ג:
ב) ב מיי' פ"ח מהלכות פסולי המוקדשין הל' י"ח:
ג) ג מיי' פ"ה מהלכות מעילה הלכה ב:
ד) ד מיי' פ"ה מהלכות מעילה הלכה ב:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מלת קדשי מזבח בחייהם נמי דאורייתא ליתא כהו מעילה: (ב) רש"י ד"ה ע"ז יפלו וכו' כמתוה"ע עליו כ"ג כמו לג מוויל דמם, קידושין דף לט ע"ש: (ג) ד"ה מהנהנה וכו' לכלבים ומשני הא מעל: (ד) ד"ה מלת וכו' לרבי יוחי ומשני אמר לך כל"ל והל"ש:

גליון הש"ס

גמרא א"ר יוחי מחוורתא. עיין זמפיס דף מה ע"ש מוספות ד"ה רוחם אני תוס' ד"ה ואפילו בר' דהעמידן מחיים. עיין מוליז קלם ע"ש תוס' ד"ה והל וע"ש:

שיטה מקובצת

(א) זה למעילה ועל תיבות אחד ואחד נרשם קו למעלה להודות כי לפ"ד ראוי למחקו: (ב) וקדשי בדק: (ג) אות ד' מתיבת דקתני נמחק ועל תיבות קתני אחד ואחד נרשם קו למעלה להודות כי לפ"ד ראוי למחקו: (ד) לא ס"א ליכא מש"ה כו': (ה) הבית בלבד תיבת ועולה נמחק: (ו) מעל וחטאה בשגגה מקדשי: (ז) בהן ה"ג מדרבנן: (ח) אשפה אילו אקדיש אשפה לבדק הבית לאו מי לית: (ט) אלא לעולם קדשי מזבח נמי דאורייתא אית בהו: (י) מהאי ס"א קדשי דקרא קדשי: (יא) אחר הס"ד ומה"ד [גמ'] מש"ה אות ר' נמחק: (יב) עצמן אמר תיבת גמ' נמחק: (יג) תיבת ומתרץ ל"ש: (יד) הבית דמיוחדין לה' תיבת דמחוורין נמחק: (טו) אכל מבשר עולה: (טז) דרשינא בכלל סיפא אות מ' נמחק: (יז) מחוורתא כלומר: (יח) דר' יוחנן אות ל' נמחק: (יט) אהדדי דהתם לא תיבות דה"פ נמחק: (כ) ה' דבקדשי בדק: (כא) אהא נ"א ולא בא ר' יוחנן אלא למעוטי חטאת ואשם דלית בהו מעילה מפורשת: (כב) עולה שכולה כליל וה"פ כו' מעילה מפורשת מן התורה בקדשי: (כג) שהיא כולה כליל למזבח תיבת קריבה נמחק: (כד) דמ"מ הקרבה עיקר אות ד' נמחק: (טו) מעילה בהו אלא בעולה: (טז) בהו לבעלים כלומר תיבת למזבח נמחק: (כה) מעילה הס"ד ומה"ד והתניא רבי אומר כל חלב לרבות אימורי קדשים למעילה ומשני מדרבנן ופרוך והא קרא קא נסיב לה ומשני אסמכתא בעלמא הוא ור"מ דלא גרסינן והא קרא קא נסיב לה פי' ר' יוחנן דמפיק מקרא סוף פרק כל הבשר דאיכא מעילה בקדשים קלים דמקיש פר כהן לזבח השלמים מכאשר יורם ומיהו נראה למהר"פ ז"ל דגרסינן והא תניא רבי אומר כל חלב והא דלא מפיק מקרא דר' יוחנן משום דפשיטא ליה דמדרבנן קאמר ואסמכתא בעלמא הוא אלא פריך מקרא דכל חלב דהיינו קרא דמפקינן מיניה למסקנא דיש מעילה בקדשי מזבח: (כו) מתו לא יהא אלא דאקדיש אשפה: (ז) תיבת גדול נמחק: (כח) הוא דבעינן העמדה והערכה וכי מתו לאו בר העמדה והערכה הם ור"ל דשמא כו' העמדה והערכה כר"ש וראיה מדנקט מתו ולא נקט נשחטו דהוה משמע שלא היה בהם העמדה והערכה משמע שהטעם אינו משום דלאו בר העמדה והערכה הן אלא משום דכי מתו פקע קדושתייהו: (כט) א"נ ור"ל דמי לא עסקינן דהעמידן והעריכן: (ל) משום דלא מהני מידי דאין פודין תיבות דאמר אין נמחק: (לא) דאפילו קדשי בדק הבית כדאמרינן בפרק כל שעה איכא איסורא תיבות דליכא מעילה ל"ש ונמחק: (לב) לכלבים אין פודין אבל לשאר הנאות פודין כדאמר בקדשי בדק הבית: (לג) מעילה וא"ת מ"מ הא אמרינן קדשים שמתו יקברו וכן אמרינן בב"ק שור פסולי המוקדשין שנפל לבור דנבלתו לא הויא לבעלים משום דאין פודין ולפי מה שפי' אמאי והא אמרי' דשאר הנאות מותרות ור"ל דשאני התם דאיכא קדושת הגוף וא"כ איסור דאין פודין הוי מן התורה ומש"ה דין הוא דשאר הנאות נמי אסורות אבל הכא קדשי בדק הבית דליכא אלא קדושת דמים ואם כן איסור דאין פודין לא הוי אלא מדרבנן ומשום בזיון קדשים ומש"ה דין הוא דפודין בשאר הנאות וכן פירש פרק כל שעה: (לד) מתיבת וי"מ עד תיבת וא"ת והאיך נמחק: (לה) מיניה דיש מעילה בבשר קדשי: (לו) לשם ס"א יש בהן מעילה אע"ג דאיכא בבשר שאינו כלל לגבוה א"כ מהיהיא קרא דכל חלב דאימורי קדשים קלים יש בהם מעילה אע"ג דיש בהם הבשר שאינו כלל לגבוה א"כ לא תיבת אלמא ל"ש ונמחק: (לז) קדשים אפילו בבשר קדשי קדשים כל זמן שאין בהן היתר לכהנים הזהירו קודם זריקה כו':

ז) [מלת אחד ואחד ליתא במשנה שבמשניות], ג) [תמורה נב: ע"ש], ג) לעיל ב., ד) תמורה נב: מוליז קיז. [כריתות כג:], ו) לעיל ב., יג) מי ליא ע"ק, ח) ע"ק, ט) מקרא שלא נאמר אלא לדרוש, י) מקדשי מזבח ע"ק, יא) [נמ'] מש"ה אות ר' נמחק: יב) אלא לעולם קדשי מזבח נמי דאורייתא אית בהו: יג) מהאי ס"א קדשי דקרא קדשי: יד) אחר הס"ד ומה"ד [גמ'] מש"ה אות ר' נמחק: טו) עצמן אמר תיבת גמ' נמחק: טז) תיבת ומתרץ ל"ש: יז) הבית דמיוחדין לה' תיבת דמחוורין נמחק: יח) אכל מבשר עולה: יט) דרשינא בכלל סיפא אות מ' נמחק: כ) מחוורתא כלומר: כא) דר' יוחנן אות ל' נמחק: כב) אהדדי דהתם לא תיבות דה"פ נמחק: כג) ה' דבקדשי בדק: כד) אהא נ"א ולא בא ר' יוחנן אלא למעוטי חטאת ואשם דלית בהו מעילה מפורשת: כה) עולה שכולה כליל וה"פ כו' מעילה מפורשת מן התורה בקדשי: כו) שהיא כולה כליל למזבח תיבת קריבה נמחק: כז) דמ"מ הקרבה עיקר אות ד' נמחק: כח) מעילה בהו אלא בעולה: כט) בהו לבעלים כלומר תיבת למזבח נמחק: ל) מעילה הס"ד ומה"ד והתניא רבי אומר כל חלב לרבות אימורי קדשים למעילה ומשני מדרבנן ופרוך והא קרא קא נסיב לה ומשני אסמכתא בעלמא הוא ור"מ דלא גרסינן והא קרא קא נסיב לה פי' ר' יוחנן דמפיק מקרא סוף פרק כל הבשר דאיכא מעילה בקדשים קלים דמקיש פר כהן לזבח השלמים מכאשר יורם ומיהו נראה למהר"פ ז"ל דגרסינן והא תניא רבי אומר כל חלב והא דלא מפיק מקרא דר' יוחנן משום דפשיטא ליה דמדרבנן קאמר ואסמכתא בעלמא הוא אלא פריך מקרא דכל חלב דהיינו קרא דמפקינן מיניה למסקנא דיש מעילה בקדשי מזבח: לא מתו לא יהא אלא דאקדיש אשפה: לא תיבת גדול נמחק: הוא דבעינן העמדה והערכה וכי מתו לאו בר העמדה והערכה הם ור"ל דשמא כו' העמדה והערכה כר"ש וראיה מדנקט מתו ולא נקט נשחטו דהוה משמע שלא היה בהם העמדה והערכה משמע שהטעם אינו משום דלאו בר העמדה והערכה הן אלא משום דכי מתו פקע קדושתייהו: א"נ ור"ל דמי לא עסקינן דהעמידן והעריכן: משום דלא מהני מידי דאין פודין תיבות דאמר אין נמחק: אפילו קדשי בדק הבית כדאמרינן בפרק כל שעה איכא איסורא תיבות דליכא מעילה ל"ש ונמחק: לכלבים אין פודין אבל לשאר הנאות פודין כדאמר בקדשי בדק הבית: מעילה וא"ת מ"מ הא אמרינן קדשים שמתו יקברו וכן אמרינן בב"ק שור פסולי המוקדשין שנפל לבור דנבלתו לא הויא לבעלים משום דאין פודין ולפי מה שפי' אמאי והא אמרי' דשאר הנאות מותרות ור"ל דשאני התם דאיכא קדושת הגוף וא"כ איסור דאין פודין הוי מן התורה ומש"ה דין הוא דשאר הנאות נמי אסורות אבל הכא קדשי בדק הבית דליכא אלא קדושת דמים ואם כן איסור דאין פודין לא הוי אלא מדרבנן ומשום בזיון קדשים ומש"ה דין הוא דפודין בשאר הנאות וכן פירש פרק כל שעה: מתיבת וי"מ עד תיבת וא"ת והאיך נמחק: מיניה דיש מעילה בבשר קדשי: לשם ס"א יש בהן מעילה אע"ג דאיכא בבשר שאינו כלל לגבוה א"כ מהיהיא קרא דכל חלב דאימורי קדשים קלים יש בהם מעילה אע"ג דיש בהם הבשר שאינו כלל לגבוה א"כ לא תיבת אלמא ל"ש ונמחק: קדשים אפילו בבשר קדשי קדשים כל זמן שאין בהן היתר לכהנים הזהירו קודם זריקה כו':

ה) גמ' השתא יש לומר דקתני אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה ואם נהנה מלי שיעור מזה ומלי שיעור מזה מעל: אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית כו'. שאם נהנה כמלי זית כשעה [טז]קדשי מזבח וכמלי זית מכשעה שהוקדשה לבדק הבית מצטרפין: השתא יש [כד]לומר. קמני מחד קדשי מזבח ומחד קדשי בדק הבית מצטרפין כדקתני בסיפא למתני' קדשי מזבח עם קדשי מזבח מיבעיא ומאי קמני ריפא למתניתין ות"ק מתמה מתמה וכי מין לדבר מצניעות בהרבה מקומות שמוזה בהן בזה הענין בזו ואף זו י"ל לפניך משום דריפא [טז]מכלל סיפא היא למחד קדשי מזבח ומחד קדשי בדק הבית לא שמעת מינה כלל ענין בין קדשי מזבח עם קדשי בדק הבית בין קדשי מזבח עם קדשי מזבח בין קדשי בדק הבית עם קדשי בדק הבית ות"ק מין זה מיתה לזו אף זו מן היה רוצה לשנות בזו אף זו ה"ל למיתני בסיפא קדשי מזבח מצטרפין עם קדשי בדק הבית: משום דקתני עלה ולחייב עליו משום פיגול ונותר וטמא. דבקדשי בדק הבית לא מיכל שכן מעשה בצפת לפקוע ליה לבולוס לכלבים, כיון שנהנה בשוה פרוטה מעל, תנ"ש שלא מיפטר (לעיל ב:). כל חלב לה'. בקדשים קלים כתיב, ולהכי כתיב כאן לה' למימרא דקדשי ה' קריעת ליה לענין מעילה (חולין קיז. וכנ"ל כריתות כג:). יצאו מידי מעילה דבר תורה. ללת קדשי ה' ניעכו, ללת חזו לגבוה, וקדושא דמים נמי לית בהו, למין פודין את הקדשים להאכילם לכלבים (לעיל יב.) אבל מדרבנן אית בהו מעילה (לעיל ב.).

ו) נלמה דל"ל הך מעל דקאמר נמי מדרבנן קאמר.